

Sygn. akt V KS 17/22

## POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Wiesław Koziellewicz

w sprawie P. S.

oskarżonego z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 14 lipca 2022 r.

skargi obrońcy oskarżonego

na wyrok Sądu Okręgowego w Ł.

z dnia 11 lutego 2022 r., sygn. akt V Ka [...]

uchylający wyrok Sądu Rejonowego w Ł.

z dnia 14 lipca 2020 r., sygn. akt III K [...]

### **p o s t a n o w i ł:**

**1) oddalić skargę;**

**2) obciążyć oskarżonego P. S. kosztami sądowymi postępowania skargowego.**

### UZASADNIENIE

P. S. oskarżono o popełnienie przestępstwa kwalifikowanego z art. 158 § 1 k.k. w zw. z art. 57a § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.

Sąd Rejonowy w Ł. wyrokiem z dnia 14 lipca 2020 r., sygn. akt III K [...], uniewinnił oskarżonego P. S. od popełnienia zarzucanego mu czynu.

Po rozpoznaniu apelacji złożonej od tego wyroku przez pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego J. Z., Sąd Okręgowy w Ł. wyrokiem z dnia 11 lutego 2022 r., sygn. akt V Ka [...], uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Rejonowemu w Ł. do ponownego rozpoznania.

Obrońca oskarżonego P. S. złożył skargę na ten wyrok. Zarzucił w niej naruszenie art. 437 § 1 i 2 k.p.k., przez uchylenie w całości zaskarżonego apelacją wyroku Sądu Rejonowego w Ł. i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, w sytuacji przeprowadzenia przez Sąd odwoławczy postępowania dowodowego w całości, przy jednoczesnym wyjściu przezeń poza granice zarzutów stawianych w apelacji przez profesjonalnego pełnomocnika, skutkujące błędnym przyjęciem, że w sprawie zachodzi tak możliwość, jak i konieczność, wydania orzeczenia kasatoryjnego..

### **Sąd Najwyższy zważył co następuje.**

Skarga obrońcy oskarżonego P. S. nie zasługuje na uwzględnienie. Przypomnieć należy, iż zakres kontroli dokonywanej przez Sąd Najwyższy w ramach rozpoznawania skargi na wyrok sądu odwoławczego uchylający wyrok sądu pierwszej instancji i przekazujący sprawę do ponownego rozpoznania, ogranicza się do zbadania, czy stwierdzone przez sąd odwoławczy uchybienie daje podstawę do wydania wyroku kasatoryjnego ( por. np. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 stycznia 2018 r., sygn. akt I KZP 13/17, OSNKW 2018, z. 3, poz. 23 ). W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że gdy powodem uchylenia wyroku byłoby stwierdzenie przesłanki z art. 439 § 1 k.p.k., to oczywiste jest, że skarżący w skardze może kwestionować prawidłowość takiej oceny. Natomiast w sytuacji innych powodów uchylenia wyroku (konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości **lub podstawy z art. 454 k.p.k.)** przedmiotem skargi nie może być sposób rozpoznania zarzutów apelacji, a więc merytoryczna trafność ich rozstrzygnięcia, ale tylko to, czy efektem takiego rozpoznania apelacji, jak dokonał tego sąd odwoławczy, musi być uchylenie wyroku z uwagi na konieczność przeprowadzenia na nowo przewodu sądowego w całości (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., sygn. akt I KZP 3/19, OSNKW 2019, z. 6, poz. 31), **lub też skazanie oskarżonego** (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 20 września 2018 r., sygn. akt I KZP 10/18, OSNKW 2018, z. 11, poz. 73). Przedmiotem kontroli Sądu Najwyższego w tym postępowaniu jest stwierdzenie, czy sąd odwoławczy uchylając wyrok sądu pierwszej instancji i przekazując sprawę do ponownego rozpoznania, kierował się podstawami wydania wyroku kasatoryjnego, wskazanymi w art. 539a § 3 k.p.k., oraz czy takie rozstrzygnięcie

było w konkretnej sprawie konieczne (por. też postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 10 lutego 2017 r., sygn. akt IV KS 6/16, LEX nr 2204960, z dnia 15 lutego 2018 r., sygn. akt III KS 12/17, Legalis). W przypadku **reguły ne peius z art. 454 § 1 k.p.k.**, kontrola skargowa, w oparciu o przepisy Rozdziału 55 a k.p.k., obejmuje ocenę prawidłowości zastosowania tego przepisu pod kątem spełnienia warunku, że sąd odwoławczy nie może skazać oskarżonego. Wymaga to wykazania przez ten sąd, że gdyby nie stwierdzone uchybienie, to mógłby zapaść wyrok skazujący, ale jego wydanie jest niedopuszczalne w instancji odwoławczej z uwagi na zakaz wydania takiego orzeczenia. Dopiero wówczas zaskarżony wyrok podlega uchyleniu, a sprawa zostaje przekazana sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania. Reguła ne peius nie wyłącza bowiem możliwości skazania oskarżonego, który wcześniej został uniewinniony w pierwszej instancji albo umorzono wobec niego w pierwszej instancji postępowanie, gdy została wniesiona apelacja na niekorzyść, lecz jedynie rozstrzygnięcie w tym przedmiocie przenosi ponownie do sądu pierwszej instancji. W niniejszej sprawie, jak to bezspornie wynika ze sporządzonego na formularzu pisemnego uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w Ł. z dnia 11 lutego 2022 r., sygn. akt V Ka [...], powodem wydania przez ten Sąd wyroku kasatoryjnego była właśnie przesłanka określona w art. 454 § 1 k.p.k. Wskazano w tym uzasadnieniu dlaczego za wadliwą uznano ocenę dowodów, która skutkowałą rozstrzygnięciem uniewinniającym Sądu I instancji (por. s. 8 – 12, s. 17 - 18 pisemnego uzasadnienia). Skoro zatem w realiach sprawy rysowała się realna możliwość wydania orzeczenia na niekorzyść oskarżonego P. S. w sytuacji, gdy został on uprzednio uniewinniony wyrokiem Sądu w Ł. z dnia 14 lipca 2020 r., sygn. akt III K [...], koniecznością stało się uchylenie tegoż wyroku przez Sąd Okręgowy w Ł., działający jako sąd odwoławczy. Tenże Sąd przyjął też iż kierunek zaskarżenia wyroku uniewinniającego, umożliwia w realiach sprawy, zastosowanie konstrukcji z art. 440 k.p.k. W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że każdą podstawę apelacyjną sąd odwoławczy może uwzględnić z urzędu jeżeli była ona przyczyną rażąco niesprawiedliwego orzeczenia. Źródłem rażącej niesprawiedliwości, o której mowa w art. 440 k.p.k., mogą być zatem uchybienia które stanowią wady treści orzeczenia zaskarżonego apelacją, to jest uchybienia określone w art. 438 pkt 1, 1a, 3 i 4 k.p.k., jak też, w

wypadku ustalenia ich wpływu na treść zaskarżonego orzeczenia uchybienia procesowe ujęte w art. 438 pkt 2 k.p.k. (por. szerzej postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 kwietnia 2021 r., sygn. akt V KK 117/21).

Stwierdzenie zatem poprawności zastosowania przez Sąd Okręgowy w Ł. przepisu art. 454 § 1 k.p.k., jest wystarczające do akceptacji wyroku tegoż Sądu z dnia 11 lutego 2022 r., sygn. akt V Ka [...], a tym samym skutkuje oddaleniem skargi obrońcy oskarżonego P. S..

[as]